

Comentarii la Psalmi – 54

PSALMUL 54 – Pentru sfârșit: printre cântările de învățătură ale lui David.

„Strigătul unui om prigonit tocmai de cei apropiați. Începând cu Părinții, creștinii au văzut în autorul psalmului o prefigurare a lui Hristos trădat de ai Săi, rugându-Se în agonie etc.”[1].

1: Auzi, Dumnezeule, rugăciunea mea,
ruga mea n-o trece cu vederea;

2: ia aminte la mine și mă ascultă.

Mâhnitu-m-am întru tânguirea mea

3: și m-am tulburat de glasul vrăjmașului

și de apăsarea păcătosului,

căci ei au abătut fărădelege asupra mea

și cu mânie m-au dușmănit.

4: Inima mea s-a tulburat întru mine

și frica morții a căzut asupra mea,

Se pare că David a scris acest psalm când Absalom ajunsese în Ierusalim, dar psalmul pare

potrivit tuturor celor ajunși în necazuri, datorită păcatelor din trecut, ale căror urmări se

prelungesc mult după săvârșirea lor. Conform psalmistului, unica soluție în atare situație este

rugăciunea rostită cu zdrobirea inimii.

5: teamă și tremur au venit peste mine

și întuneric m-a acoperit.

„Sfântul Atanasie cel Mare tâlcuiește: Înainte de Întruparea Domnului, moartea era înspăimântătoare chiar pentru sfinți, care-și plâneau moartea ca pe o nimicire. Acum însă, de vreme ce Domnul a înviat cu trupul, moartea nu mai înspăimântă; toți cei ce cred în Hristos o tratează ca pe o nimic-toată și preferă să moară decât să-și tăgăduiască credința în El”[2].

6: Și am zis: „Cine-mi va da aripi ca de porumbel
ca să zbor și să mă odihnesc?”

„Pentru Origen, aripile sunt contemplația prin care se trece de la creație la odihna în Dumnezeu”[3].

„Prin aripi se arată acoperământul lui Dumnezeu și marea Lui purtare de grijă”[4]. „Ce

este mai liniștit decât o privire nevinovată? Cine este mai slobod decât cel ce nu postește nimic pe pământ? Așadar, omul trebuie să se ridice mai presus de orice faptură și să se lepede cu desăvârșire de sine însuși și, într-un avânt al sufletului, să vadă că Tu, Ziditorul tuturor, nu ai nimic asemenea cu faptele Tale”[5]. „Omul are voința să fie curat, fără prihană, neîntinat, fără răutate, și să fie pururea cu Dumnezeu, dar nu are puterea să împlinească acest lucru. Desigur, el vrea să zboare în văzduhul cel dumnezeiesc și în totalitatea Duhului Sfânt, dar de nu primește aripile (Duhului) nu poate. Să rugăm, deci, pe Dumnezeu să ne dea aripile de porumbel ale Duhului Sfânt, ca să zburăm și să ne odihnim la El și să îndepărteze și să înceteze din sufletul și din trupul nostru vântul cel rău, care sălășluiește în mădularele sufletului și ale trupului nostru, adică păcatul”[6].

7: Iată, am fugit departe
și m-am sălășluit în pustie.

„De este cu puțință, în nici un chip să nu te arăți prin cetate. Căci nu vei vedea acolo nimic de folos și nimic bun pentru petrecerea ta”[7]. Reluând întregul text de până aici, un alt comentariu arată: „Desigur, prin cuvântul său, psalmistul arată oboselile luptelor, mâhnirea, bârfeala și tulburarea inimii [...], la toate acestea nerămânând decât un singur gând, cel de mai bine și de desăvârșire: să-și ia aripi ca de porumbel ca să zboare în văzduh și să se odihnească în tărâmurile unde se înalță, căci pentru cei îndumnezeiți până și pustietatea e de preferat oricăror tărâmuri nelegiuite”[8].

8: L-am așteptat pe Cel ce mă mântuiește
de nevolnicie și vifor.

9: Aruncă-i, Doamne, în adâncul mării
și împarte limbile lor,
că am văzut fărădelege și dezbinare în cetate.

10: Ziua și noaptea se rotesc pe zidurile ei;
în mijlocul ei: fărădelege și trudă și nedreptate;

11: din ulițele ei n-au plecat camăta și vicleșugul.

12: Că, dacă vrăjmașul m-ar fi ocărât, aș fi răbdat;

și dacă cel ce mă urăște s-ar fi năpustit asupra mea cu gură mare, m-aș fi ascuns de el.

13: Dar tu, omule cu sufletul întocmai ca al meu,
tu, povața mea și apropiatul meu,

14: tu, cel ce împreună cu mine te-ai îndulcit de bucatele mele,
cu tine în același gând am umblat eu în casa lui Dumnezeu;

Cuvintele se pot aplica lui Iuda Iscarioteanul (și, desigur, nu numai lui): „Căci, fiind de un suflet egal și cunoscut și comesean și nelipsindu-i nimic din cele ce-l puteau apropia, a devenit vânzătorul Mântuitorului, deși era unul ce fusese numărat între ceilalți Sfinți ucenici, care aveau același scop ca Mântuitorul și străbăteau țara iudeilor, făcându-se slujitori grabnici ai minunilor și grăbindu-se să facă toate cele spre cinstea și slava Lui. Dar cel astfel cunoscut, și de un suflet egal cu ei, a schimbat harul Celui ce l-a cinstit, prin porniri urâte”[9].

15: moarte să vină peste unii ca aceștia

și de vii să se pogoare ei în iad,

că vicleșug se află în sălașele lor, în mijlocul lor.

„Ieronim consideră că vorbirea în chip de blestem e folosită de psalmist pentru a-și arăta mai bine durerea inimii; imaginile sunt preluate din istorisirea despre Datan și Abiron (Numeri 16, 23)”[10].

16: Dar eu către Dumnezeu am strigat
și Domnul m-a auzit.

17: Seara și dimineața și-n amiazăzi voi povesti,
voi vesti și El va asculta glasul meu.

18: Cu pace îmi va mântui El sufletul de cei ce se apropie de mine,
că în multe lucruri erau cu mine.

„E vorba de vechii prieteni ai psalmistului, care l-au trădat”[11]. „Faptul că peste atâția vrăjmași David s-a dovedit superior, numai prin aceea că și-a pus nădejdea în Dumnezeu, ne ajută să înțelegem că, printr-un fel de uitare a tuturor suferințelor, el a dobândit curaj chiar față de cei mai puternici și mai întăriți dintre potrivnicii lui”[12].

19: Dumnezeu îi va auzi și îi va smeri,
El, Cel ce este mai înainte de veci.
Că-n ei nu se află îndreptare,
fiindcă nu s-au temut de Dumnezeu.

Cel ce refuză să se smerească va fi smerit de către Dumnezeu, dar acea smerire nu-i va fi de nici un folos.

20: El Și-a întins mâna să plătească,
ei I-au pângărit făgăduința;

21: risipiți au fost de mânia feței Sale
și inimile lor mi s-au apropiat;
buzele li s-au făcut mai moi decât untdelemnul,
dar ele sunt lănci.

„Adică: După ce și-au dat seama că au greșit (în urma pedepsei lui Dumnezeu), prietenii mei de ieri și dușmanii de acum încearcă să mi se înfățișeze din nou ca prieteni”[13].

22: Aruncă-ți grija spre Domnul, și El te va hrăni;
El în veac nu va îngădui ca dreptul să se clatine.

„Sfântul Ioan Damaschin ilustrează acest vers cu exemplul Mariei, sora Martei, care asculta cuvintele lui Iisus (Luca 10, 41-42)”[14].

„Cu cât își pune cineva mai mult nădejdea într-Însul în toate cele ale sufletului și ale trupului său, cu atât Îl află pe Acela mai mult purtând grijă de el, încât se socotește pe sine mai jos decât toată zidirea, din pricina multelor daruri ale lui Dumnezeu, arătate și nearătate, sufletești și trupești”[15]. „De crezi că Dumnezeu poartă grijă de tine, pentru ce te îngrijești de cele vremelnice și de trebuințele trupului tău? Iar de nu crezi că Dumnezeu poartă grijă de tine și de aceea te îngrijești de cele trebuitoare ție, ești mai de plâns decât toți oamenii”[16].

„Așa ne-a voit Dumnezeu să fim: nepătimitori, fără griji și având numai lucrarea îngerilor, ne-a voit adică să laudăm fără sfârșit și veșnic pe Făcătorul și să ne desfătăm numai de privirea Lui din singura cercetare a fapturilor Lui”[17].

23: Dar Tu, Dumnezeule, îi vei pogorî în groapa stricăciunii;
oamenii sângeroși și vicleni nu vor ajunge la jumătatea zilelor lor,
dar eu, Doamne, voi nădăjdui întru Tine.

Nu întotdeauna păcătoșii sunt pedepsiți cu scurtimea vieții, însă zilele lor rămân oricum neîmplinite, ca un răstimp de care nu s-au folosit spre a dobândi fericirea veșnică.

[1] SEP 4/I, p. 154

[2] BBVA, p. 675

[3] SEP 4/I, p. 155

[4] Sf. Ioan Gură de Aur, Omilii la Matei, LXXIV, 3

[5] Toma de Kempis, Urmarea lui Hristos, II, XXI, 1

[6] Sf. Macarie Egipteanul, Omilii duhovnicești, II, 3

[7] Evagrie Ponticul, Schiță monahicească, în care se arată cum trebuie să ne nevoim și să ne liniștim, 6

[8] Sf. Grigorie de Nyssa, La titlurile Psalmilor, II, 13

[9] Sf. Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan, IX

[10] SEP 4/I, p. 156

[11] BBVA, p. 676

[12] Sf. Grigorie de Nyssa, La titlurile Psalmilor, II, 14

[13] BBVA, p. 676

[14] BBVA, p. 676

[15] Petru Damaschin, Învățăături duhovnicești, I

[16] Sf. Isaac Sirul, Cuvinte despre sfintele nevoițe, V

[17] Nichita Stithatul, Vederea duhovnicească a raiului, 13

Sursa: <http://ioanuscateol.wordpress.com>